

HUISVESTING ARBEIDSMI- GRANTEN

ADVIES AAN GEMEENTE
WAADHOEKE

Gemeente Waadhoeke
Franeker

AANLEIDING	3
WAT IS ER OPGEHAALD?	4
CONCLUDEREND	7
OVERWEGINGEN	8
REFLECTIE	10
HOE NU VERDER?	12
AGENDA	12
TEN SLOTTE	13
BIJLAGEN	

AANLEIDING

Aanleiding

In de gemeente Waadhoeke is in 2019 beleid vastgesteld en geïmplementeerd over de huisvesting van arbeidsmigranten. In november 2022 heeft de Raad een raads-brede motie unaniem aanvaard, met een reactie op de huidige praktijk. Namens vijf dorpen is er tijdens deze vergadering ingesproken. Deze inspraak sloot aan op de strekking van de motie. In de motie werd aangegeven dat er weer onrust heerst in de noordelijke dorpen van de gemeente Waadhoeke over de (illegale) verhuur van woningen voor kamerverhuur aan arbeidsmigranten, van St-Anne tot en met Sexbierum, maar nu met name in Sint Jacobiparochie en Minnertsga. Naar aanleiding hiervan heeft het College van B&W het beleid bevroren.

De opdracht

De gemeente zit nu in een fase naar nieuw beleid. Zij wil graag de mogelijkheid verkennen om in gezamenlijkheid tot nieuw beleid te komen voor kamergewijze verhuur in de gemeente Waadhoeke. De gemeente heeft KAW benaderd om met een onafhankelijke verkenner (E. Groot) te kijken waar de openingen en knelpunten in het huidige beleid zitten en wat er nodig is om tot nieuw beleid te komen. De verkenning wordt gedaan via gesprekken met de verschillende belanghebbenden om er zo achter te komen

wat hun visie op het huidige beleid is en welke mogelijkheden zij zien voor de toekomst. Vervolgens zal er tot een onafhankelijk advies gekomen worden, waarin de verschillen inzichtelijk gemaakt worden en weergegeven wordt waar ruimte is voor gesprek. Tot slot wordt de doorlooptijd van nieuw beleid geschetst en welke thema's daarin een plek zouden moeten krijgen.

Aanpak

Alle gesprekspartners zijn persoonlijk benaderd en uitgenodigd voor een gezamenlijk gesprek per doelgroep. Mocht het zo lopen dat afspraken niet gecombineerd konden worden, dan werd er een individueel gesprek gehouden. Er is een gesprekslijn opgesteld met algemene vragen en vragen specifiek voor de gesprekspartner. Het algemene deel betrof de (maatschappelijke) context, het huidige beleid en huidige situatie, nieuw beleid, bijbehorende agendapunten en de overgangperiode naar nieuw beleid. Tijdens de gesprekken diende deze gesprekslijn als leidraad en was er ruimte voor een organisch gesprek.

Gesprekspartners:

- Gemeente Waadhoeke wethouder wonen
- Woningbouwcorporatie WNWV

- Gemeente Waadhoeke wethouder economische zaken
- Huisvesters (Vast-ps Housing en CoHousingNL)
- De dorpsvertegenwoordigers van de vijf dorpen (Sint Jacobiparochie; Tzummarum – Firdgum; Oosterbierum – Klooster Lidlum; en Sexbierum – Pietersbierum)
- Werkgevers (Gardener's pride, Talsma Shipyards en Hanenburg-Hettinga)
- Uitzendbureaus (VZM Uitzendgroep en JolWerk)
- Woningcorporatie Accolade
- Telefonisch contact Provincie Fryslân
- Raadsleden en fractievoorzitters gemeente Waadhoeke

De afspraken zijn gepland op basis van beschikbaarheid, er is geen bewuste volgorde gehanteerd. Met de dorpsvertegenwoordigers is een tweede gesprek gevoerd; de strekking hiervan was het bespreken van het bredere en overstijgende thema die relatie heeft met het huisvesten van arbeidsmigranten (zie hoofdstuk 'Reflectie'). Er is gekozen om de arbeidsmigranten zelf niet als gesprekspartner mee te nemen. Tijdens de evaluatie van het beleid in 2021 is hun behoefte al eerder geanalyseerd. De opdracht is om te inventariseren waar de knelpunten zitten en hoe de verschillende belanghebbenden weer samen om tafel kunnen gaan.

WAT IS ER OPGEHAALD?

In dit hoofdstuk leest u de bevindingen die zijn opgedaan tijdens de gesprekken met de verschillende belanghebbenden. Voor de uitgebreide gespreksverslagen per gesprekspartner wordt u verwezen naar bijlage 1 'gespreksverslagen'.

Omvang vraagstuk

De belanghebbenden geven aan de huisvesting van arbeidsmigranten als een sociaaleconomisch maatschappelijk vraagstuk te ervaren. Zij zien in dat het een gemeente-overstijgend vraagstuk is. 'Hoe kan de reikwijdte van het sociaaleconomisch maatschappelijke vraagstuk vertaald worden in het huidige beleid?'

Huidige beleid

Het opstellen van het beleid in 2019 heeft voor duidelijkheid gezorgd bij de belanghebbenden. In dorpen wordt illegaliteit ervaren; soms wonen er meer mensen in één woning dan is toegestaan. Bewoners melden dit via het 'piepsysteem'.

Nieuw beleid

Door iedereen wordt aangegeven dat er ruimte geboden moet worden voor het huisvesten van arbeidsmigranten in

het buitengebied. Men vindt dat er grootschaligheid toegepast kan worden in de buitengebieden, het aantal zit tussen de 50-150 mensen per initiatief.

Context

Regionaal niveau

Op dit moment hebben de regionale woondeals geen rol in het beleid van 2019. In de regionale woondeals staan de afspraken o.a. over het aantal woningen dat gebouwd kan worden in de regio, de inzet die iedere partij gaat leveren om de woningen te realiseren en de wijze waarop wordt samengewerkt. In buurtgemeente(n) speelt het vraagstuk over het huisvesten van arbeidsmigranten minder. Er is wel overlegd met buurtgemeenten, maar er vindt geen regelmatige afstemming plaats. De provincie heeft op dit moment een geringe rol in het vraagstuk.

Er is telefonisch contact geweest met Ingrid Buurstra van de Provincie Fryslân. Zij gaf het volgende aan over het ruimte bieden aan short-stay arbeidsmigranten in de buitengebieden: "Ruimte bieden voor de huisvesting van arbeidsmigranten in het buitengebied kan bij de directe omgeving van de bebouwde kom of door het transformeren van bestaande complexen."

Landelijk

Op nationaal niveau ligt er het wetsvoorstel 'Goed verhuurderschap' per 1 juli. De wet ontfermt zich, naast huisvesting, ook over de certificering van uitzendbureaus en handhaving door de arbeidsinspectie. Ze biedt o.a. extra middelen voor handhaving en stimuleringsregelingen voor flex- en transformatieprojecten.

Kansen & bedreigingen

Er wordt gesproken over het huisvesten van (short-stay) arbeidsmigranten bij de bedrijven zelf in het buitengebied. O.a. meer draagvlak vanuit de verschillende belanghebbenden (zie gespreksverslagen voor de uitgebreide toelichting) en de koppeling van werk-thuis zijn belangrijke argumenten hiervoor.

Biedt het voldoende ruimte?

Echter is het de vraag of alleen ruimte bieden in het buitengebied voor short-stay arbeidsmigranten voldoende is. Stel dat een werkgever zelf geen ruimte heeft, biedt de toezegging van de provincie dan voldoende ruimte? Daarnaast geeft de provincie op voorhand een beperking aan voor de locaties. Er zal nader onderzoek plaats moeten vinden voor/door ontwikkelende partijen.

WAT IS ER OPGEHAALD?

1-op-1 regeling

Uit de gesprekken blijkt dat het de vraag is of het mogelijk is om alleen werknemers te huisvesten op het terrein van een werkgever. Oftewel, dat er geen ruimte wordt geboden voor arbeidsmigranten uit ander regio's en/of provincies. Daarbij zorgt het huisvesten van arbeidsmigranten bij de werkgever ook voor een kwetsbare positie voor de arbeidsmigrant, zij wordt zowel op werkniveau als huisvestingsniveau afhankelijk van haar werkgever.

Doelgroepen kamergewijze verhuur

Waar er in 2019 gesproken werd over de kamergewijze verhuur aan arbeidsmigranten constateerden men al in de evaluatie uit 2021 dat de uitzondering voor arbeidsmigranten discriminerend is. Als het beleid bijgesteld moet worden, moet het gaan over de kamergewijze verhuur voor alle doelgroepen in de gemeente (dus ook: statushouders, uitstroom GGZ, studenten, etc.). Dit heeft impact op het vervolgtraject om tot nieuw beleid te komen (andere doelgroepen, andere afwegingen).

MATRIX BEVINDINGEN

	Sociaaleconomisch maatschappelijk vraagstuk	Huisvesten in buitengebied	Short-stay uit dorpskern	Aanscherpen uitvoerbaarheid beleid	Toezichthouder/a aanspreekpunt per initiatief	Grootschaligheid (buitengebied)	Perspectief bieden voor tussentijd
Wethouder wonen		√	√	√		√	
Wethouder economische zaken	√	√	√	√		√	√
Dorpsbelangen	√	√	√	√	√	√	√
Werkgevers	√	√	√	√	√	√	√
Uitzendbureaus	√	√	√	√	√	√	√
Woning(bouw) corporaties	√	√		√	√	√	√
Huisvesters	√	√	√	√	√		√

Legenda

√ = tijdens gesprek benoemd en voorstander

CONCLUDEREND

Maatschappelijke vraagstuk

Binnen de regio en specifiek de gemeente Waadhoeke heerst een breed besef over het economisch belang van de inzet en positie van arbeidsmigranten. Daaraan gekoppeld de afhankelijkheid, in het huidige tijdsgewricht en de toekomst, van arbeidsmigranten en de daaraan gekoppelde huisvesting.

Huidige beleid en situatie

Hoewel er verschillende opvattingen zijn over het huidige beleid, is de algemene opinie dat het beleid dient te worden aangepast. Een continuering van het huidige beleid heeft onvoldoende draagvlak.

Ten eerste vanwege de koppeling met de verwachtingen die de belanghebbenden hebben ten aanzien van uitvoering en handhaving.

Ten tweede vanwege de gevolgen voor de leefbaarheid in de dorpen.

Er is breed draagvlak bij vrijwel alle betrokkenen om de huisvesting voor de short-stay te realiseren bij de werkgevers en op plekken buiten de bebouwde kom die daarvoor geschikt worden geacht/worden aangewezen. Het huisvesten van long-stay arbeidsmigranten is geen punt van discussie. Huisvesting binnen de bebouwde kom

is prima en wordt daarbij zeer op prijs gesteld om de leefbaarheid te borgen en te verbeteren.

Overgangperiode

Met name vanuit de dorpen is aangegeven dat zij zich realiseren dat er een overgangperiode aan de orde is wanneer wordt besloten nieuw beleid te formuleren, te implementeren en tot uitvoer te brengen. Hierin is het bieden van perspectief het belangrijkste en begrijpen de dorpsvertegenwoordigers dat dit een langere periode zal zijn. Zij zijn bereid daarover nadere afspraken te maken.

Nieuw beleid

Alle gesprekspartners geven desgevraagd aan een rol te willen vervullen bij het vormen van nieuw beleid indien de gemeente ze daartoe uitnodigt.

Er zijn nadrukkelijk randvoorwaardelijke zaken aan de orde gesteld, die in de vormgeving van het nieuwe beleid een relevante plek verdienen. Samenvattend komt dit neer op het maken van hardere afspraken en het verder aanscherpen van het beleid op o.a. de uitvoerbaarheid.

- Maak afspraken over beheer en toezicht en neem die op als voorwaarden voor het nieuwe beleid. Er dient

één aanspreekpunt te zijn dat handelingsbevoegd is.

- Maak afspraken over toezicht en handhaving en schep duidelijke verwachtingen over en weer. Leg dit vast, ook in relatie met de nieuwe wetgeving die is voorzien per 01-07-2023.
- Maak afspraken over vrijetijdsbesteding van arbeidsmigranten en investeer in leefbaarheidsprojecten voor de dorpen.

OVERWEGINGEN

Het huidige beleid biedt voldoende helderheid biedt voor alle belanghebbenden. Het is echter niet toereikend om de grootte van de problematiek te omvatten. Dat blijkt uit de gevoerde gesprekken. Vandaar dat er aanbevolen wordt om de volgende overwegingen mee te nemen in de fase voor het nieuw op te stellen beleid.

Verruiming van beleid 2019

Bied ruimte in het buitengebied

Er moet ruimte geboden worden voor het grootschalig huisvesten van arbeidsmigranten buiten de bebouwde kom. Hierbij gaat de voorkeur uit naar het huisvesten op de terreinen van de bedrijven zelf. Voor de arbeidsmigranten zelf is dit erg positief; zij hebben een kortere reisafstand, wonen samen met eventuele familie en vrienden en zorgen daarnaast voor minder overlast in de kernen. Door capaciteit te bieden in het buitengebied zal er minder druk op de dorpskernen komen te staan en kan het regionale vraagstuk opgelost worden. Hoewel hiermee niet het hele vraagstuk wordt opgelost, werkt het op bedrijfsniveau wel. Daarbij zorgt het huisvesten van arbeidsmigranten bij de werkgevers voor een érg kwetsbare positie voor de arbeidsmigrant; zij is zowel op werkniveau als huisvestingsniveau afhankelijk van haar werkgever.

Handhaving

Het beleid van 2019 moet realiseerbaar en uitvoerbaar worden gemaakt. Hierin speelt handhaving een belangrijke rol. Zorg er daarbij voor dat op elke vergunde woning een toezichthouder zit, die tevens als aanspreekpunt dient.

Aanpassing aan beleid 2019

Naast de verruiming voor het buitengebied wordt er een mogelijke aanpassing voor het beleid van 2019 gezien. Namelijk het verbieden van kamergewijze verhuur. Deze aanpassing kan alleen gedaan worden als de verruiming gerealiseerd wordt. Hiermee komt het kamergewijs huisvesten van short-stay arbeidsmigranten in de kernen te vervallen. Het verbieden van kamergewijze verhuur geldt echter ook voor andere (kwetsbare) doelgroepen. Het is belangrijk om bij deze overweging eerst nader onderzoek te doen naar de effecten voor de andere kwetsbare doelgroepen.

Daarnaast

Verantwoordelijkheid overheid

In de gesprekken met de belanghebbenden wordt de maatschappelijke tendens die speelt in de gemeente Waadhoeke geproefd; het willen nabij besturen (actief

burgerschap en betrokkenheid van bewoners) VS de representatieve democratie. En: de rol om het draagvlak te maximaliseren tegenover het maatschappelijke belang. In het vraagstuk staan er twee belangen tegenover elkaar, het economisch belang en het belang voor de leefbaarheid in de dorpen. De gemeente heeft een overstijgende rol en wil beide belangen behartigen. Omdat deze belangen niet altijd verenigbaar zijn is daadkrachtig optreden van de overheid nodig.

Provincie

Overweeg centrale regie op dit vraagstuk, bijvoorbeeld door de provincie of een andere, meest betrokken gemeente. Geef de provincie een rol om voor regie en de organisatie van het huisvesten in het buitengebied.

Rol woningcorporaties.

Beschouw de rol van de woningcorporaties nog eens. In hoeverre zijn zij bereid om een bijdrage te willen en kunnen leveren aan het oplossen van dit vraagstuk?

Wetvoorstel Goed Verhuurderschap

Betrek de mogelijkheden van de nieuwe wet in nieuwe ontwikkelingen, zoals stimuleringsregelingen bij flex-wonen

OVERWEGINGEN

en transformatieprojecten. Ook de gevolgen van certificering en de handhaving door de arbeidsinspectie.

Rol bewoners

Beschouw nog eens de relatie tussen de rol en invloed van bewoners en anderen enerzijds en anderzijds die van de representatieve democratie en de verantwoordelijkheid ten aanzien van het algemeen belang van de overheid. Met name hoe deze zich tot elkaar verhouden in o.a. dit dossier.

Regulering

Zolang er geen wetgeving is voor het reguleren van de huisvesting van arbeidsmigranten, o.a. over bebouwingssituaties en de leefbaarheid in kleinen in kernen, blijft het zoeken naar een suboptimale oplossing. Een passende oplossing is alleen in samenspraak te vinden.

REFLECTIE

Afhankelijkheid van arbeidsmigranten stijgt

Naast een stijgende toestroom van vluchtelingen zal de afhankelijkheid en dus de toestroom van arbeidsmigranten alleen maar toenemen. Ons welzijn en onze welvaart zijn er nu en in de toekomst van afhankelijk. Niet voor niets is er nieuwe wetgeving in de maak o.a. ten aanzien van arbeidsvoorwaarden, arbeidsomstandigheden en huisvesting. Onze cultuur en hieruit voortvloeiende wetten en regels, stellen de norm. Uiteindelijk zal men het samen vorm moeten geven. Van hieruit nog een reflectie op de bevindingen en conclusies.

De reactie vanuit de verschillende gemeenschappen en geledingen waar mee gesproken is, wordt door de verkener goed begrepen; om de huisvesting van short-stay bij de bedrijven en buiten de bebouwde kom te realiseren vanuit de ervaringen die er zijn. Formeel kan dat ook. Hiervoor geldt het eventueel uitsluiten van kamergewijzeverhuur binnen de bebouwde kom voor alle kernen. Het eventueel niet vergunnen geldt voor alle doelgroepen.

Breed draagvlak of een overheid die keuzes maakt?

De resultaten van nieuw beleid zijn niet overmorgen

gerealiseerd. Hoe motiveer je dit naar de arbeidsmigrant, samenleving, buurgemeenten, bedrijven, provincie en rijk, vanuit de rol en verantwoordelijkheid van de overheid? Breed draagvlak is wellicht wenselijk, maar voegt zich niet altijd met het algemeen belang en de lange termijn. Vergaande medezeggenschap van burgers is mooi, maar hoe verhoudt zich het met de representatieve democratie? Overall raakt dit het aanzien van de overheid en in dit geval de gemeente. Wellicht geeft deze reflectie aanleiding om bevindingen en conclusies nog eens nader te beschouwen.

Aandachtspunten bij het ontwikkelen van beleid

Bij het ontwikkelen van nieuw beleid moet er aan gedacht worden dat:

- het verbieden van het kamergewijze huisvesten van short-stay arbeidsmigranten invloed heeft op het kamergewijze huisvesten van andere (kwetsbare) doelgroepen in de gemeente
- het verbieden van het huisvesten van short-stay arbeidsmigranten invloed heeft op hoe het dorp zich representeert naar (potentiële) werkgevers, werknemers én andere gemeenten
- de rol om het draagvlak te maximaliseren invloed heeft op het maatschappelijke belang

- het garanderen van het alleen huisvesten van 'eigen' werknemers bij werkgevers in het buitengebied niet mogelijk is
- het alleen huisvesten van short-stay arbeidsmigranten bij de werkgever zorgt voor een érg kwetsbare positie van de arbeidsmigrant doordat zij zowel op werk- én huisvestingsniveau afhankelijk is van haar werkgever
- de enige manier om arbeidsmigranten fatsoenlijk te huisvesten alleen kan als iedereen er zich voor inzet.

HOE NU VERDER?

HOE NU VERDER?

Vervolgstappen: werksessie met betrokken partijen

Door de verkenner wordt voorgesteld om aan het begin van het traject een werksessie te houden met de meest betrokken partijen waarin de input wordt opgehaald en gedeeld met betrekking tot het nieuw te formuleren beleid. Deel de opbrengst ter info met de Raad. Tijdens deze werksessie worden de belangrijkste agendapunten van de betrokken partijen besproken en is er ruimte om samen in gesprek te gaan en naar elkaar te luisteren. De belangrijkste agendapunten (hoofdpunten) staan hiernaast beschreven.

De gemeente, al dan niet met externe ondersteuning, richt het nieuwe beleid in en koppelt het concept terug aan de gesprekspartners van de werksessie.

Er wordt van een doorlooptijd van maximaal zes weken uitgegaan, waarna het besluitvormingsproces kan worden opgestart.

In de werkconferentie zou de volgende agenda kunnen worden aangehouden, waarbinnen onderscheid gemaakt kan worden tussen harde punten die randvoorwaardelijk zijn en punten die worden ingebracht en waarover nader overleg kan worden gevoerd.

Agenda

Hoofdpunten:

- Sta nog even stil bij de belangrijkste zaken van de afgelopen periode van het huidige beleid. Niet om uitgebreid te bediscussiëren maar vooral om kennis te nemen van de verschillende gevoelens en opvattingen. Wat heb je gewaardeerd en wat kan beter.
 - De grootte van aantallen bij grootschaligheid.
- Realiseren van opvang voor short-stay arbeidsmigranten buiten de bebouwde kom.
- Hoe wordt er omgegaan met de overgangperiode tussen het bevroren van het huidige beleid enerzijds en het realiseren van de eerste nieuwe initiatieven anderzijds?
- Vaste beheerder per initiatief die het aanspreekpunt is en handelingsbevoegd is (toezichthouder)
- Verwachtingen en afspraken helder vastleggen en uitvoeren ten aanzien van toezicht en handhaving
- De wijze waarop de vertegenwoordigers van de dorpen worden betrokken en wat hun formele positie is in het vormgevingstraject van de verschillende initiatieven.

Overige agendapunten:

- Registratie van de arbeidsmigranten: zoek naar een vorm die in de behoefte kan voor zien van partijen.
- De overige beleidsvoorstellen van de noordelijke dorpen.
- Betrekken van andere gemeenten en de provincie vanwege het overstijgende karakter van dit thema.
- Investerings in leefbaarheid binnen en buiten de dorpskernen.
- Het bieden van snelheid en voortgang in het proces van vergunnen.
- Inzicht bieden in de extra voorwaarden die na het verlenen van de vergunning komen.
- Voldoende kennis voorkant, uitvoeringskracht en handhaving aan achterkant (in relatie tot vergunning verlenen).
- Tijd. De dorpsbelangen zijn gebaat bij een efficiënt en effectief proces. De voortgang is belangrijk.
- Overstijgend vraagstuk. In de nabije toekomst zullen ook andere doelgroepen gehuisvest moeten worden in de dorpen. Betrek ook hen in de opgave en zoek hierin de balans in de aantallen van het huisvesten voor alle dorpen in Friesland. Zorg voor verspreiding.

TEN SLOTTE

Met plezier hebben wij aan dit vraagstuk mogen werken. Hoewel we verschillen hebben gemerkt in opvatting over dit thema, hebben we een grote betrokkenheid waargenomen. Dat bleek alleen al uit het feit dat iedereen die we graag wilden spreken ook op onze uitnodiging is ingegaan. We hebben ons overal zeer welkom gevoeld en openhartig met elkaar gesproken in het belang van arbeidsmigrant en samenleving. Met humor, met de nodige stevigheid en betrokkenheid. 'Er werd gezegd wat er gezegd moest worden en daarbij was er ruimte om zelf het nodige in te brengen.' Dit alles zorgde ervoor dat de opbrengsten van de gesprekken érg waardevol zijn voor de aanbeveling.

We zijn iedereen hiervoor zeer erkentelijk en zien hierin ook een goede opstap naar de volgende fase.

Het was ons een eer en genoeg, nogmaals dank daarvoor.

Emme Groot, onafhankelijke verkenner
Lianne Slotman, adviseur KAW Architecten

BIJLAGEN

BIJLAGEN

Bijlagen

Verslagen gesprekken

- Gemeente Waadhoeke wethouder wonen
- Woningbouwcorporatie WNWF
- Gemeente Waadhoeke wethouder economische zaken
- Huisvesters (Vast-ps Housing en CoHousingNL)
- Werkgevers (Gardener's pride en Talsma Shipyards)
- De dorpsvertegenwoordigers van de vijf dorpen (Sint Jacobiparochie; Oosterbierum - Klooster Lidlum; en Sexbierum – Pietersbierum)
- Dorpsvertegenwoordiger (Tzummarum – Firdgum)
- Werkgever (Hanenburg-Hettinga)
- Uitzendbureaus (VZM Uitzendgroep en JolWerk)
- Woningcorporatie Accolade
- Raadsleden en fractievoorzitters gemeente Waadhoeke

Mijn reactie op de vraag van wethouder Arendz over de betrokkenheid van de gemeenteraad bij het proces

Gespreksverslag toelichting eindrapport aan wethouder wonen

VERSLAG GEMEENTE WAADHOEKE WETHOUDER WONEN

Datum 27 februari 2023

Aanwezig Kees Arendz | Gemeente Waadhoeke, Harrie Siegersma | Gemeente Waadhoeke, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

OPENING

Het arbeidsmigranten beleid dat in 2019 tot stand is gekomen, is afgelopen december bevroren. In november is er tijdens een raadsvergadering een raadsbrede motie ingediend namens alle fracties van de gemeenteraad. Namens vijf dorpen is er tijdens deze vergadering ingesproken. Deze inspraak sloot aan op de strekking van de motie. Tegen het beleid kijkt de gemeente nog steeds positief, maar het heeft een soort update/bijsturing nodig. 'In 2019 stonden we politiek gezien sterk; we hebben de juiste mensen betrokken en uiteindelijk was iedereen het er mee eens.' Het zit hem nu vooral in de beleving van het beleid in de vijf dorpen. Vanuit het beleid zit de handhaving boven op de illegale kamerverhuur. De eerste stap na een melding is onderzoeken of de situatie vergund kan worden. Dit roept verbazing op bij de dorpen. Het VTH ontvangt steeds meer meldingen. Het beleid gaat van de 1% regeling uit; gezinnen zijn toegestaan, maar meerdere mensen die geen relatie met elkaar hebben niet, tenzij er een vergunning voor is.

HET GESPREK

Het vraagstuk is een volkshuisvestingsprobleem. Niet alleen arbeidsmigranten moeten gehuisvest worden, ook statushouders en Oekraïners hebben een plek nodig. In de dorpen vindt men het belangrijk dat de bewoners van 'eigen grond' zijn, 'Mianskip' speelt een belangrijke rol. Als er zowel arbeidsmigranten als statushouders gehuisvest worden,

heeft dit volgens de dorpen invloed op de leefbaarheid van het dorp. Als ze ook al 'belast' zijn met arbeidsmigranten, zijn er minder woningen voor de eigen jeugd en/of het dorp en ontstaat er (nog) meer differentiatie.

De vijf dorpen die de motie hebben ondersteund met hun inspraak, hebben last van het verdienmodel van de huisesopkopers. De woningprijzen zijn daar lager, waardoor het gebied aantrekkelijk voor hen wordt. De actie van de motie is tot stand gekomen, omdat er in twee van de vijf dorpen ophef was ontstaan. Dit betrof de plotselinge aankoop van een pension in Minnertsga om te gaan gebruiken voor arbeidsmigranten en een vergunning voor een woning in Sint Jacobiparochie. De bewoners reageren alleen als ze er last van hebben. Doordat de pandjesbazen niet in gesprek gingen met de dorpsbelangen, voegden de vijf dorpen zich samen. De dorpen zetten in op het gebruik van de bestaande voorraad voor gezinnen en de door hun voorgestelde 8% regeling voor grootschalige huisvesting buiten de dorpen.

Het bevroren van het beleid is een tussenoplossing. Op dit moment is voor de vijf dorpen hun doel bereikt; er kunnen geen vergunningen verleend worden. Dit zorgt er ook voor dat andere partijen als woningcorporaties, huisesbazen en uitzendbureaus gaan nadenken over wat er wel kan, op zoek naar alternatieven. Opvallend is dat er door werkgevers betrekkelijk weinig aanvragen zijn gedaan om de arbeidsmigranten te huisvesten op, of dichtbij hun eigen terrein. De werkgever heeft blijkbaar minder belang waar de arbeidsmigrant wordt gehuisvest, als ze maar gehuisvest worden. Moet er meer verantwoordelijkheid komen te liggen bij de werkgevers?

De dorpsbelangen zien het liefste dat de huisvesting verplaatst van het binnen naar het buitengebied. Men verwacht dat de provincie hier ook positief tegen aan kijkt. Stel dat er nieuwe plannen gaan komen in het buitengebied, is er dan tijd genoeg om dit te realiseren? Het (nieuw) bouwen kost tijd. En wat wordt er gedaan met de arbeidsmigranten die nu in het dorp worden gehuisvest? En als je de huisvesting verplaatst naar het platteland, los je dan de problemen op in de dorpskernen? De arbeidsmigranten zullen alsnog hun boodschappen moeten doen in de dorpskern. Daarbij houd je de vrije marktwerking niet tegen, deze kan je ook niet verbieden.

Terugkijkend naar het beleid, hadden de dorpen wellicht liever een ander percentage in de regeling gehad. Woningen worden nu vergund op basis van de hoeveelheid parkeerplekken, waarbij er minimaal twee parkeerplekken per woning aanwezig moeten zijn. Als er parkeerplekken in de buurt structureel leeg zijn, dan wordt de woning vergund. Als dit stringenter wordt toegepast, dan vallen rijtjeswoningen af. Wat heeft de gemeente te bieden? Vooral de short-stay arbeidsmigranten weren uit de bebouwde kom en daar ruimte bieden voor de 'eigen' bewoners. De gemeente ziet mogelijkheden en wil ruimte bieden voor het huisvesten van arbeidsmigranten in het buitengebied.

Er zijn twee woningcorporaties die bezit hebben in de gemeente. Eén daarvan heeft alleen bezit in Franeker en de ander heeft bezit in de omringende kernen. Met hun heeft de gemeente prestatie afspraken en zitten ze geregeld om tafel. Met de huidige voorraad van de woningcorporaties wil men geen kamergewijze verhuur laten plaatsvinden.

VERSLAG GEMEENTE WAADHOEKE WETHOUDER WONEN

Hoe zit het met (illegale) onderverhuur? Waarschijnlijk speelt dit ook. Op welk niveau wil de gemeente/ corporatie er wat van vinden, wie is verantwoordelijk? Opmerkelijk is dat bij de illegale verhuur, panden waar geen vergunning aan is verleend, de controlerende partij wel gewoon wordt binnen gelaten. Zit een stukje openheid in.

Landelijk gezien is er nieuwe wetgeving op komst over arbeidsmigranten. Hierin worden ook eisen gesteld aan de kwaliteit van o.a. huisvesting. De gemeente zag hier (nog) geen aanknopingspunten voor de ontstane situatie. De regionale woondeals zijn klaar, hierin is het vraagstuk van arbeidsmigranten niet meegenomen. Dit werd niet door andere regio's als één van de belangrijkste onderdelen gezien. Het bindend advies is niet handhaafbaar als gevolg van een gerechtelijke uitspraak.

Het arbeidsmigranten beleid is vooral met praktische redenen opgezet. Het samen reguleren waar de mensen kunnen verblijven (in de kleine dorpen). De wethouder ziet het ontstane vraagstuk vooral als een praktisch probleem. 'Je wilt het beste voor je dorp hebben. Daarbij is er een sterke invloed van de eigen gemeenschap.' Er zit een verschil tussen de reden bij statushouders en arbeidsmigranten. Voor Oekraïners is het humanitair en arbeidsmigranten financieel. We willen ruimte bieden om een ze op een juiste manier te huisvesten. 'De arbeidsmigrant is onmisbaar, nu en in de toekomst.'

Aandachtspunten

- Lopende vergunningen. Op dit moment zijn er ook lopende vergunningen. Dit zijn vergunningen die al vergund zijn en waarvan er bijna een verlenging aan moet komen. Na vijf jaar is er

mogelijkheid tot verlengen. Wat doe je daar mee? Er is geen harde knip.

- Social return. De vijf dorpen stellen voor om social return in te stellen; een bijdrage van werknemers voor de huisvesting per verhuur per nacht. Het moet wel praktisch blijven en niet te bureaucratisch worden. 'Er is ook geen toeristenbelasting.'

VERVOLGSTAPPEN

KAW gaat als onafhankelijke partij de komende tijd gesprekken voeren met verschillende belanghebbenden. We gaan opzoek naar draagvlak en gaan erachter komen of deze er ook is en waar bewegingsruimte zit.

Wie moeten we spreken?

- Corporaties
- Provincie: als gemeente juichen we dit toe, er is nu een hogere urgentie voor de provincie. Wat kan de rol van de provincie zijn? Echter praktisch afraden i.v.m. bestuurswisseling. Provincie is nu geen drempel.
- Bestuurlijk gesprek met Leeuwarden, Harlingen en Sudwest. Wat is de agenda voor de provincie en andere gemeenten. Op korte termijn geen bijdrage, maar misschien wel op lange termijn.
- Marja van der Meer, vanuit haar functie als wethouder economische zaken.
- 5 dorpen tegelijk spreken: Sexbierum –Pietersbierum, Oosterbierum – Klooster-Lidlum, Tzummarum –Firdgum, Minnertsga, St. Jacobiparochie
- Platform leefbaarheid arbeidsmigranten is nog niet zo lang actief en

heeft niet echt met het beleid te maken.

- Werkgevers/uitzendbureaus Het zou ook mogelijk zijn om langs de bedrijven te gaan.
- Als laatste wordt de raad betrokken. Door de raad wordt het namelijk politiek, het is goed om ze in het proces mee te nemen op route naar de inhoud.

De gesprekken houden we het liefst bij de mensen thuis. Mocht het nodig zijn, is het gemeentehuis ook beschikbaar. We willen zoveel mogelijk gesprekken op één dag plannen. Het is niet nodig om de arbeidsmigranten zelf te spreken, met name de short-stay is erg variërend wie ze zijn en uit 2019 is er nog enquête materiaal.

Eindverslag & naar de raad

Na alle gesprekken wordt het eindverslag in concept gepresenteerd aan de gemeenteraad tijdens een kernteamsessie. Bij de kernteamsessie kunnen ook externe partijen betrokken worden De reactie vanuit het kernteam kan hierna worden meegenomen worden in het definitieve verslag met een beschrijving van het vervolg van het proces naar het nieuwe beleid.

VERSLAG WONINGBOUWCORPORATIE WNWV

Datum 22 maart 2023

Aanwezig Mark Jongbloed | Wonen Noordwest Friesland, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

In de regio Waadhoeke speelt krimp van de gebieden. Het behouden van of groeien van de huisvesting van arbeidsmigranten is nodig om het gebied in stand te houden. De arbeidsmigranten brengen zeker wat mee. Er moet nagedacht worden over de lange termijn en het goed faciliteren van de arbeidsmigranten.

Het vraagstuk is groter dan alleen de lokale dorpen. Het is een maatschappelijke vraagstuk waar een rol ligt voor de gemeente en woningbouwcorporaties. Op dit moment wordt er vooral kort-cyclisch gedacht, in periodes van vier jaar. Er moet ingezet worden op de langdurige leefbaarheid. Het is een regionaal vraagstuk waarin nu lokale maatregelen worden getroffen. In het huidige beleid zijn de regiodeals (tot zover bekend is) niet meegenomen.

De samenleving verandert, hij wordt steeds meer multicultureel. Er komen meer mensen bij die willen integreren. Dit vraagt ook wat van de inwoners

die op dit moment al in de gebieden wonen. Zij moeten accepteren dat het een multiculturele samenleving is geworden. Dit zal wel tijd nodig hebben, generatie op generatie. Met het bevroren van het beleid is er vooral een tegemoetkoming gedaan in de, soms wat, conservatieve houding van de inwoners.

Het huidige beleid en situatie

Het beleid dat in 2019 is opgesteld, wordt nog steeds als positief ervaren. Er zijn hierin goede afspraken gemaakt waar iedereen achter stonden. Echter is het van belang dat er voor wordt gezorgd dat het goed uit te voeren is en dit ook daadwerkelijk gedaan wordt.

Het probleem dat de woningbouwcorporatie nu ervaart, is dat er teveel mensen wonen in één pand (illegale kamerverhuur). Vaak wordt hiervan geen overlast ervaren. De corporatie wordt middels het 'piepsysteem' op de hoogte gesteld. Als de corporatie hierin maatregelen neemt, zorgt dit ervoor dat de arbeidsmigranten zich moeten aanmelden via de reguliere procedure. Uiteindelijk zorgt dit er voor dat er meer druk komt te staan op de huidige woningmarkt. Daarbij zorgt dit er ook voor dat er dan minder woonruimte is voor de bewoners van 'het eigen dorp'.

Nieuw beleid

Woningbouwcorporatie Wonen Noordwest Friesland is bereid om mee te werken aan nieuw beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten. Een mogelijke oplossing voor het huisvesten van short-stay arbeidsmigranten kan het buitengebied zijn. Dit is ook in het beleid van 2019 naar voren gekomen, dat daarvoor ruimte zal komen. 'Waarom is er sinds toen nog

geen huisvesting gerealiseerd in het buitengebied?'

Belangrijkste agendapunten

De uitvoerbaarheid en haalbaarheid van het huidige beleid.

Tussenperiode

Als er door het opstellen van nieuw beleid een tussenliggende periode ontstaat, wordt dit door de woningbouwcorporatie niet als probleem gezien. 'Als je snel wil, kan het ook snel. Bijvoorbeeld door de duur van de vergunningen te verlengen van vijf jaar naar tien jaar. En ruimte te bieden in het buitengebied. Waar urgenties nodig is; zorg er dan voor dat je eigen regels je niet in de weg zitten. Uiteindelijk hoeft je alleen aan de wetgeving te voldoen.' Als de gemeente gezamenlijk tot nieuw beleid wil komen, is de woningbouwcorporatie bereid om hieraan deel te nemen.

Specifieke onderwerpen per gesprekspartner

Op dit moment ziet de woningbouwcorporatie geen rol voor zich weggelegd in het huisvesten van short-stay (seizoensgebonden) arbeidsmigranten. Ze zien dit niet als onderdeel van hun taak. Kanttekening is dat dit beeld altijd nog kan veranderen over een paar jaar. De vele mutaties in huurders en het passend toewijzen, zijn o.a. redenen waardoor de corporatie er niet voor open staat. Daarbij moet de woonruimte aan keurmerken voldoen, waardoor er behoefte is aan bepaald vastgoed. De verhuurdersheffing is weggefallen, hierdoor is er geen ruimte om extra te investeren in de huisvesting van short-stay arbeidsmigranten.

VERSLAG GEMEENTE WAADHOEKE WETHOUDER ECONOMISCHE ZAKEN

Datum 27 maart 2023

Aanwezig Marja van der Meer | Gemeente Waadhoeke, Baukje Postma | Gemeente Waadhoeke, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

Wethouder economische zaken. Wethouder plaatst het vraagstuk in de maatschappelijke, economische en demografische context. Toen het beleid werd opgesteld, was de verwachting dat dit voor de lange termijn zou zijn.

De gemeente Waadhoeke heeft de arbeidsmigranten nodig. Ze vervullen een belangrijke rol in de economie van de gemeente. Er is een hoge werkgelegenheid bij o.a. de grote tuinders die zich hebben gevestigd in en om de gemeente Waadhoeke. De vraag naar arbeidsmigranten is hoog. Het is belangrijk dat de huisvesting goed geregeld is.

Het huidige beleid en situatie

Op dit moment gaat de huisvesting van arbeidsmigranten niet goed. Binding van short-stay arbeidsmigranten met het dorp ontbreekt. Er zijn fatsoenlijke woonplekken nodig. De zichtbaarheid van de short-stay arbeidsmigranten maakt het een ingewikkeld vraagstuk. Zij hebben geen meldplicht. Daarbij als er uitzetting moet plaatsvinden, komen mensen op

straat te staan. Dit is niet wenselijk. Handhaving is lastig als de situatie zich deels onder de radar bevindt.

De wethouder is het eens met dat er maximaal 50 mensen op één plek grootschalig gehuisvest mogen worden, dit is volgens het beleid van 2019. De leefbaarheid in de dorpen is erg belangrijk, deze komt in gevaar als de huisvesting van arbeidsmigranten niet goed geregeld is. De dorpsbelangen hebben hierin een grote rol.

Nieuw beleid

In het nieuwe beleid moet ruimte gemaakt worden voor de huisvesting van short-stay arbeidsmigranten in het buitengebied. Hierdoor ontstaat er ruimte voor long-stay arbeidsmigranten (als gezinnen) binnen de bebouwde kom. Er moet een aantrekkelijk gebied gecreëerd worden arbeidsmigranten om vervolgens de aantrekkelijkheid van binnen de bebouwde kom te verplaatsen naar het buitengebied zodat short-stayers daar bij elkaar kunnen wonen (**agendapunt**). Programma Sociaaleconomisch Actieplan. Goede voorbeelden voor het grootschalig huisvesten zijn in de Flevopolder / Noord-Holland. Bij deze geclusterde woonvormen worden ook voorzieningen gerealiseerd als een supermarkt en sportgelegenheden. Daarbij scheelt het ook reistijd voor zowel de werkgever als arbeidsmigranten.

Provinciaal: samen met Leeuwarden, Harlingen en Sudwest. Voor lange termijn. Kans voor samenwerking. Het beter zichtbaar maken van de huisvesting van arbeidsmigranten, communicatie. Voor (nieuwe) arbeidsmigranten, dorpsbewoners en huisvesters. (**agendapunt**)

Het aanbod voor cursussen voor long-stayers vergroten, zodat ze goed kunnen integreren en voorgoed willen blijven. (**agendapunt**)

Voor de panden die niet ingeschreven staan moet men gezamenlijke verantwoordelijk oppakken. Hiervoor zijn ook de uitzendbureaus nodig.

Belangrijkste agendapunten

- Voor de short-stay arbeidsmigranten moet er ruimte geboden worden buiten de bebouwde kom.
- Voor de long-stay arbeidsmigranten is er ruimte voor binnen de bebouwde kom.

Tussenperiode

Wat doen we in de tussentijd?

- Perspectief bieden voor de dorpen.

Specifieke onderwerpen per gesprekspartner

Op dit moment is inschrijving geen verplichting. Rol voor openbaar bestuur?

Iedereen zit overal. Op dit moment is de situatie niet stabiel. De provincie kan toekomstperspectief bieden als zij ruimte kan bieden in de buitengebieden.

De regionale woondeals zijn, zover de wethouder weet, niet meegenomen. Nieuwe wetsvoorstel Goed Verhuurschap zou middelen kunnen bieden in handhaving en stimuleringsregelingen voor flex- en transformatieprojecten.

VERSLAG HUISVESTERS (VAST-PS HOUSING EN COHOUSINGNL)

Datum 28 maart 2023

Aanwezig Esther Vastenborg | Vast-PS Housing, Rowen Werner | Vast-PS Housing, Marcel van Os | CoHousingNL, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

Beide huisvesters zien het vraagstuk als een maatschappelijk vraagstuk. Het is breder dan alleen de gemeente Waadhoeke. Heel Nederland heeft baat bij het huisvesten van arbeidsmigranten. Arbeidsmigranten dragen bij aan de oplossing voor de krapte op de arbeidsmarkt. De gemeente economisch afhankelijk van arbeidsmigranten. Arbeidsmigranten Voorbeeld Frank van Gool, massaal huisvesten van arbeidsmigranten te grote groepen. Het in grootschalig huisvesten in minder gunstig voor de positie van de huisvesters. Bijvoorbeeld dat in Brabant van Gool nu het alleen recht heeft.

Het huidige beleid en situatie

Over het beleid wat in 2019 is opgesteld zijn de huisvesters tevreden. 'De gemeente Waadhoeke is één van de weinige gemeentes die beleid heeft opgesteld. Het is duidelijk wat wel en niet mag'. De gestelde percentages zorgen voor verspreiding van de huisvesting van arbeidsmigranten.

Goede punten van het beleid vinden de huisvesters de gestelde percentages en het parkeerbeleid. De percentages zorgen voor verspreiding en een betere kans op integreren voor arbeidsmigranten. Daarbij voorkomt het ook dat er bijvoorbeeld één hele straat bewoond wordt door alleen maar arbeidsmigranten. Ze zijn het eens met het parkeerbeleid. Wel moet er aan toegevoegd worden dat dit vastgezet moet worden en het consequent gehanteerd moet worden. **(actiepunt)**

In de huidige situatie wordt ervaren dat er vaak een negatieve beeldvorming is over (het huisvesten van) arbeidsmigranten. Er doen zich situaties voor waarbij dorpsbewoners al op voorhand zeggen: 'We willen het niet'. Dit maakt het lastig voor de huisvesters en arbeidsmigranten; de arbeidsmigranten krijgen niet eens de kans om gehuisvest te worden in het dorp. Vast-PS housing geeft aan dat zij juist heel bewust selecteren in wie ze wel en niet huisvesten. Zij kiest er bewust voor om te huisvesten voor de technisch geschoolde arbeidsmigrant die het ook belangrijk vindt om fijn te wonen. Binnen de arbeidsmigranten zie je dat er een groep is die in het laagste segment van de maatschappij zitten, zij doen vaak arbeidsintensief werk (bijvoorbeeld in de kassen) en hebben minder baat bij een 'mooiere woning'. In de huidige situatie wordt ervaren dat de gemeente erg luistert naar de plaatselijke belangen van de dorpen.

Nieuw beleid

Beide huisvesters geven aan dat ze bereid zijn om deel te nemen aan het maken van nieuw beleid. Ze willen graag om tafel met iedereen. In het gesprek kwamen onderstaande agenda punten naar voren.

- Buiten de bebouwde kom. Het reguleren en organiseren van het

huisvesten van short-stay arbeidsmigranten in de buitengebieden. In het buitengebied mogen er 50-100 short-stay arbeidsmigranten geclusterd gehuisvest worden. Kanttekening bij het grootschalig huisvesten is dat hier sneller overlast door wordt ervaren. Houd een schaal aan in de verblijfsduur en maak hier onderscheid in bij de locatie van het huisvesten: short, middel en lang. Probeer daarbij om de middel stay arbeidsmigranten uiteindelijk lang stay arbeidsmigranten te laten worden.

- Binnen de bebouwde kom is er de mogelijkheid voor long stay arbeidsmigranten om te integreren, een leven op te bouwen.
- Toezichthouder, zorg voor een toezichthouder op elk pand. Dit is de contactpersoon voor de buurt. Om goed te kunnen huisvesten is het van belang dat er korte lijnen zijn tussen de dorpsbewoners, huisvesters/woningcorporaties en arbeidsmigranten.
- Structurele handhaving/controle: niet alleen incident-gewijs. Zorg voor goede communicatie en afspraken. De huisvesters vinden het prima als er bijvoorbeeld één keer per maand in hun woning wordt gekeken. Juist ook om te laten zien, hoe het wel kan.
- Communicatie. Geef in het nieuwe beleid aandacht aan binding met de burens. Het is van belang dat als er overlast is, er direct via de verhuurder contact opgenomen kan worden met de arbeidsmigranten. Daarbij geeft Vastgoed-PS aan dat zij een streng beleid hebben, de huurders krijgen één waarschuwing en als er dan geen verandering komt of er ontstaat nog een keer overlast, moeten de huurders de woning uit. Het langsgaan van de burens voorkomt op voorhand ook al een heleboel problemen.

VERSLAG HUISVESTERS (VAST-PS HOUSING EN COHOUSINGNL)

- Communicatie. Leg verwachtingen en afspraken helder vast.
- De vergunningsaanvraag is nu een standaard procedure. Zorg er voor dat dit niet standaard wordt. Als er contact is met de ambtenaar die over de vergunning gaat, weet men vaak niet om wat voor pand het gaat. Zorg dat de desbetreffende ambtenaar ook de praktijk in gaat. (Stefan Andela)
- Zorg voor verantwoording bij werkgevers. Volgens de huisvesters hebben de werkgevers hier ook juist baat bij.
- Zorg dat de inschrijving van arbeidsmigranten georganiseerd wordt. De gebruikslasten worden nu gekoppeld aan de ingeschrevenen per woning. Zet dit om naar de verhuurder.

Belangrijkste agenda punten

Het belangrijkste agenda punt voor de huisvesters is het huidige beleid uitvoerbaar maken en zorgen voor toezicht.

Tussenperiode

Als er perspectief wordt geboden en vergunningen worden verlengd, verwachten de huisvesters geen moeilijkheden tijdens de tussenperiode.

Specifieke onderwerpen per gesprekspartner

De huidige situatie zorgt er voor dat woningen niet vergund kunnen worden. Het huisvesten van arbeidsmigranten buiten de bebouwde kom zou grootschalig wel rendabel zijn, maar niet de voorkeur hebben. Het mixen en verspreiden (leef-kwaliteit voor de arbeidsmigrant) binnen de bebouwde kom heeft de voorkeur.

VERSLAG WERKGEVERS (GARDENER'S PRIDE EN TALSMA SHIPYARDS)

Datum 28 maart 2023

Aanwezig Bianca Leistra | Gardener's Pride, Jelle Talsma | Talsma Shipyards, Broer Knop | Talsma Shipyards, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

De werkgevers ervaren het vraagstuk niet als een lokaal vraagstuk, maar als sociaaleconomisch en maatschappelijk vraagstuk. Het is groter dan alleen de gemeente Waadhoeke.

Het huidige beleid

De werkgevers zijn akkoord met het beleid wat in 2019 is opgesteld. Echter zorg er voor dat het te handteren is, het uitgevoerd wordt en er handhaving is. Het beleid is duidelijk, echter is de inhoud karig. Het huidige beleid is voor de omvang van de problematiek niet groot genoeg.

De werkgevers geven aan dat zij meerdere vergunningsaanvragen hebben gedaan. Echter is tot op heden nog geen huisvestingslocatie vergund op het eigen terrein door de gemeente. Er zijn initiatieven genoeg, echter worden deze niet vergund door de gemeente. Dit zijn vooral mogelijkheden voor op de bedrijventerreinen zelf of andere mogelijkheden in het buitengebied. De huidige voortgang van het regelen van huisvesting en het

aanvragen van vergunningen is demotiverend. Het belang van het huisvesten van arbeidsmigranten bij de werkgevers is er.

In het huidige beleid staat nu een eis van maximaal 50 mensen als grootschalig. De werknemers vinden dat 50-100 mensen geclusterd op één locatie in het buitengebied ook kan.

De betaalbaarheid van de huisvesting speelt ook een grote rol. Op dit moment zijn de huurprijzen en energieprijzen hoog. Dit zorgt er voor dat als bijvoorbeeld één arbeidsmigrant een woning huurt, hij of zij sneller meerdere onderverhuurders laat wonen. (meer dan toegestaan is) om zo de kosten te verdelen. Het uiteindelijke doel van de (short-stay) arbeidsmigrant is om in een korte periode geld te verdienen. De (short-stay) arbeidsmigranten hebben een lage woonbehoefte; een fijne slaapkamer is het belangrijkste. Het lijkt bijna op de woonwensen van de studentenwoningen. (studentenproblematiek) De werkgevers geven aan dat long-stay arbeidsmigranten uiteindelijk zelf een woning zoeken in het dorp. Zij willen binding met het dorp.

Nieuw beleid

De werkgevers geven aan dat ze bereid zijn om deel te nemen aan het maken van nieuw beleid. Ze willen graag om tafel met iedereen.

Agenda punten

- Buitengebied. Bied ruimte voor het huisvesten van arbeidsmigranten bij boerderijen in het buitengebied en bied ruimte voor het huisvesten op het eigen bedrijfsterrein. Voor short-stay arbeidsmigranten
- Grootschaligheid van 50 naar 100 mensen
- Definitie short-stay. Over de definitie van de term short-stay valt te

twisten. Bianca Leistra geeft aan dat het voor hun betekent dat iemand negen maand bij het bedrijf in dienst is (voor één seizoen).

Dit is ook het meest rendabele qua tijd i.v.m. het opleiden en inwerken van een werknemer.

- Versnelling van vergunningsproces. Zorg dat het vergunningsproces versnelt wordt. In maart is de eerste aanwas al van werknemers. Als er een half jaar van te voren al begonnen wordt met aanvragen en het uiteindelijk in maart nog niet rond is, wordt het erg lastig.
- Rol van de provincie. Werkgevers hebben veel contact gehad met provincie m.b.t. huisvesten in het buitengebied.

Belangrijkste agendapunten

Bied ruimte voor het huisvesten van arbeidsmigranten bij boerderijen in het buitengebied en bied ruimte voor het huisvesten op het eigen bedrijfsterrein.

Tussenperiode

Geef bij het verlenen van vergunningen prioriteit aan de tijdelijke huisvesting in de tussenperiode. Laat bijvoorbeeld een tijdelijke vergunning intreden. In de tussenperiode kan er een buffer worden gerealiseerd door bijvoorbeeld een mini-camping te laten situeren. Hiermee kunnen de pieken opgevangen worden.

Specifieke onderwerpen stakeholder

De voorkeur voor de locatie van de huisvesting gaat uit naar grootschalig huisvesten, bij het bedrijf zelf. Bij beide bedrijven is het ook mogelijk om arbeidsmigranten te huisvesten, daar is ruimte voor.

VERSLAG DORPSVERTEGENWOORDIGERS VAN DE VIJF DORPEN

(SINT JACOBIPAROCHIE; OOSTERBIERUM - KLOOSTER LIDLUM; EN SEXBIERUM – PIETERSBIERUM)

Datum 28 maart 2023

Aanwezig Jelle Jan Wissman | Sexbierum/Pietersbierum, Jelle Seerp Jukema | Sexbierum/Pietersbierum, Marcel van der Vaart | Sint Jacobiparochie, Geertje van Sinderen | Sint Jacobiparochie, Rintje Visser | Oosterbierum/Klooster Lidlum, Jacob Lolkema | Minnertsga, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

Vanuit de het perspectief van de dorpsbelangen wordt het vraagstuk als een maatschappelijk vraagstuk ervaren. De arbeidsmigranten zijn niet alleen nodig om de werkgelegenheid op te vullen, ook dragen zij bij aan het in stand houden van de scholen, supermarkten en verenigingen. Vanuit het perspectief als bewoner wordt het eerder als een praktisch vraagstuk ervaren; o.a. door het ervaren van overlast of woningen die niet beschikbaar zijn voor de jeugd van het dorp.

Het huidige beleid en situatie

Het is goed dat er beleid is opgesteld in 2019. Echter is het wel van belang dat de gemeente ook haar afspraken nakomt en handhaaft. Zorg ervoor dat er op de juiste momenten wordt gehandhaafd; s' ochtends vroeg of in de avond (afstemmen met werktijden arbeidsmigranten). De dorpen

moeten piepen om melding te maken van illegale kamerverhuur. Sint Jacobiparochie heeft zelf in kaart gebracht welke woningen aan arbeidsmigranten worden verhuurd, dit aantal is te veel. Het komt niet overeen met de gestelde percentages vanuit het beleid. Daarnaast waren de dorpsbelangen door de percentages overdonderd van het beleid van 2019.

De vijf dorpen hebben in november 2022 het document opgesteld 'Visie op huisvesting arbeidsmigranten gemeente Waadhoeke' waarin hun gezamenlijke visie op de huisvesting van arbeidsmigranten kenbaar wordt gemaakt. Deze hebben zij tijdens de raadsvergadering ook gepresenteerd, waarna uiteindelijk een raadbrede motie unaniem is aanvaardt. Echter hebben de vijf dorpen nooit reactie van de gemeente Waadhoeke op het stuk gekregen, hierdoor is er onvrede bij de vijf dorpen.

Kanttekening: is het juridisch waterdicht om alleen arbeidsmigranten te huisvesten bij de werkgevers die in de regio werken? Stel dat er een aantal woonplekken tijdelijk vrijkomen, dan zouden er ook arbeidsmigranten uit andere regio's gehuisvest mogen worden. Anders staat het leeg, is geen inkomen. Daarbij heb je te maken met vrije markt werking. Er heerst onvrede bij de dorpen over de gemeente. De dorpsvertegenwoordigers merken dat het contact niet altijd even soepel verloopt met de gemeente. Dit kregen zij ook te horen van een aantal werkgevers uit de omgeving.

De gemeente moet er voor zorgen dat de uitvoering van het beleid haalbaar wordt. De gemeente wil graag nabij besturen (inspraak van dorpsbelangen). Hierdoor raken belangen met elkaar verstrengeld. De

maatschappelijke tendens die speelt; inspraak van burgers/nabij besturen VS representatie democratie. Daarbij, moet je als dorpsvertegenwoordiger willen meebeslissen en eindverantwoordelijk zijn?

Nieuw beleid

De aanwezige dorpsbelangen (Sexbierum/Pietersbierum, Sint Jacobiparochie, Oosterbierum/Klooster Lidlum en Minnertsga) zijn bereid om mee te werken aan nieuw beleid voor de huisvesting van arbeidsmigranten.

Agendapunten

- De short-stay arbeidsmigranten kunnen gehuisvest worden aan de rand van de dorpen.
- Er is een relatie nodig tussen verhuurder en werkgever bij het huisvesten van arbeidsmigranten. In het beleid van 2019 staat dat er maximaal 50 mensen geclusterd en grootschalig gehuisvest mogen worden. De dorpsvertegenwoordigers vinden dat dit aantal naar 100 mag, mits het op eigen terrein is van de werkgevers.
- Zorg voor middelen voor de leefbaarheid in de dorpen. Long-stay arbeidsmigranten (gezinnen) zijn erg welkom. De dorpen zouden dit willen aanjagen.
- Daarnaast staan er nog andere belangrijke punten in het visie document van de vijf dorpen.

Belangrijkste agenda punten

Het belangrijkste agenda punt van de dorpsbelangen is de short-stay arbeidsmigranten huisvesten buiten de bebouwde kom. Vervolgens kan de

VERSLAG DORPSVERTEGENWOORDIGERS VAN DE VIJF DORPEN

(SINT JACOBIPAROCHIE; OOSTERBIERUM - KLOOSTER LIDLUM; EN SEXBIERUM – PIETERSBIERUM)

visie van de vijf dorpen ook aan tafel besproken worden.

Tussenperiode

Het liefste zien de dorpsbelangen dat de short-stay arbeidsmigranten uit de dorpskernen gefaseerd worden. Zij begrijpen dat dit niet op zeer korte termijn kan, doordat er nieuwe huisvesting buiten de kernen gerealiseerd moet worden. Echter zorgt het perspectief op een toekomst waarbij er ruimte is voor short-stay arbeidsmigranten in de buitengebieden en long-stay arbeidsmigranten in de dorpskernen al voor een positiever gevoel.

Specifieke onderwerpen per gesprekspartner

Er worden verschillen ervaren in de dorpen. Zo geeft de vertegenwoordiger van Oosterbierum/Klooster Lidlum aan dat de situatie in zijn dorp sinds het ingevoerde beleid niet verslechterd is. Zij zien dat het huisvesten van gezinnen (long-stay) en de leefbaarheid in het dorp prima samen kan gaan. Hier red het dorp zich prima mee en de gezinnen zijn dan ook van harte welkom in de dorpskernen.

Een goed voorbeeld van geclusterd huisvesten is bij de kroeg/aardappelbeurs in Sint Jacobiparochie, waar zelfs de kroeg zijn functie voor het dorp kan behouden. Dit is door het uitzendbureau VZM van Bas van Zwienen. Hier kan het dus wel binnen de bebouwde kom.

VERSLAG DORPSVERTEGENWOORDIGER

(TZUMMARUM – FIRDGUM)

Datum 31 maart 2023

Aanwezig Jan van der Werf | Tzummarum/Firdgum, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

Vanuit bestuur wordt het breder gezien: de arbeidsmigranten zijn nodig. Sexbierum-oost dichtbij kassencolplex. Arbeidsmigranten worden vooral ingezet bij slecht geautomatiseerde werkzaamheden. Iedereen ziet en weet dat de arbeidsmigranten nodig zijn, maar er geldt het 'not in my backyard' principe.

Het huidige beleid

Het beleid van 2019 is helder. Het beleid staat en valt met handhaving, de uitvoering.

Het huisvesten van arbeidsmigranten zorgt ervoor dat ééngezinshuizen worden opgeofferd voor kamergewijze verhuur. Dit gaat ten koste van woningen voor eigen jeugd die op zoek zijn. Dit geeft frictie. Woningen verpauperen, gebrek aan parkeren, overspannen woningmarkt.

Nieuw beleid

'Wat goed is, moet goed blijven.' Scherp te verwerken en invulling geven aan de uitvoering, oftewel handhaving.

Opties voor short stay

1. Op het erf van het bedrijf (dichtbij de werkgever)
2. Buiten gebied
3. Als het niet anders kan: binnen de bebouwde kom. Kanttekening: beleidstechnisch mag iets wel, of het mag niet. Zit weinig nuance in.

Agendapunten

- Short-stay arbeidsmigranten huisvesten in het buitengebied. Long-stay arbeidsmigranten kunnen binnen de kernen blijven.
- Gezamenlijke visiedocument van de vijf dorpsbelangen.
- Werkgever kan controlerende rol op zich nemen. Dit zorgt ook voor een relatie tussen huisvester, arbeidsmigrant en werkgever.
- Uitvoeringspartij die de uitvoerbaarheid van het beleid controleert.
- Communicatie. Leg verwachtingen en afspraken helder vast.
- Rol dorpsbelang. Interactie tussen vergunning versturen en dorpsbelang. De kans krijgen om een advies te geven wat er toe doet, wat meegenomen kan worden, maar niet bindend is.

Kanttekening; huisvesting op het terrein van de werkgever kun je niet exclusief maken voor de arbeidsmigranten die bij de werkgever of in de gemeente Waadhoeke werken. Er is een vrije markt werking. Stel dat er minder werk is bij de werkgever, waardoor woonruimtes leeg komen te staan. Dan zou je het economisch gezien wel aan 'andere' arbeidsmigranten willen verhuren.

Het bindend advies van de dorpsbelangen is een zwaarwegend advies geworden. Hier is Jan het mee eens en ziet ook in dat je als dorpsvertegenwoordiger niet overal over moet willen meebeslissen en eindverantwoordelijk moet willen zijn. Het 'kop van jut' principe: als er na veel moeite en tijd toch blijkt dat waar je achter staat niet lukt.

Belangrijkste agendapunten

In het gesprek met de andere dorpsbelangen was het belangrijkste agendapunt dat de huisvesting van short-stay arbeidsmigranten naar het buitengebied moet. Hier is Jan het mee eens.

Tussenperiode

Perspectief bieden en een afbouwfase van vijf jaar waarin de huisvesting van short-stay uit de kernen gaat.

Specifieke onderwerpen stakeholder

Sinds het beleid van 2019 is de situatie in Tzummarum verbeterd. Huisvesten in aardappelbeurs St. Jacobiparochie, hier kan het wel.

VERSLAG WERKGEVER (HANENBURG-HETTINGA)

Datum 3 april 2023

Aanwezig Tjibbe Hanenburg | Hanenburg-Hettinga, Acronius Hanenburg | Hanenburg-Hettinga, Emme Groot | verkenner

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

Hanenburg-Hettinga ervaart het vraagstuk niet als een lokaal vraagstuk, maar als sociaaleconomisch en maatschappelijk vraagstuk. Het is groter dan alleen de gemeente Waadhoeke.

Het huidige beleid en situatie

Opgemerkt wordt dat het huidige beleid op zich duidelijk is in wat mag en wat niet mag. De vraag is overigens wel in hoeverre het beleid discriminerend is naar andere doelgroepen en concurrerend met de autochtone bewoners van de dorpen/gemeente. Deze concurrentie wil je liever niet. Ten aanzien van de uitvoering van het beleid wordt opgemerkt dat het consequenter moet en er zijn bij de verschillende verwachtingen ten aanzien van de handhaving.

Nieuw beleid

Indien er een beroep op ze wordt gedaan zijn ze graag bereid om deel te nemen aan een overleg met de gemeente over de inrichting van nieuw

beleid.

In Noord Holland is het goed geregeld. Huisvesting bij de werkgevers. De beide heren zijn er geweest en hebben de voorbeelden gezien. Buren tevreden, maar ook de dorpsgemeenschappen.

De rol voor de overheid zou de volgende moeten zijn;

- Meer coördinatie en regie, vraagstuk is gemeente overstijgend derhalve ook op regionaal niveau
- We verwachten een heldere opvatting over het huisvestingsvraagstuk.
- Consequent zijn.
- Heldere uitvoering en handhaving.

Op zich is het contact met de gemeente goed, maar gemeente en/of relevante instanties reageren te traag.

Agendapunten

- Als je kwalitatief goed bouwt, permanent en niet semipermanent, zou je voor een langere periode een vergunning moeten krijgen.
- In alle gevallen moet het beheer goed geregeld zijn. Er dient één aanspreekpunt te zijn die in voorkomende gevallen handelingsbevoegd is.

Belangrijkste agendapunten

Ruimte bieden voor het huisvesten van arbeidsmigranten op het eigen bedrijven terrein.

Tussenperiode

Het huidige beleid is bevroren en er is nog geen nieuw beleid. Wat doen we

in de tussenliggende periode? Eigenlijk kun je geen zaken verbieden/stil zetten, als er geen alternatief is. Mocht het onverhoopt zo zijn dat bij het bedrijf of elders buiten de bebouwde kom geen mogelijkheden zijn dan rest eigenlijk het kopen van huizen, onder het motto; je moet dan toch wat wil je het zicht er op hebben en de medewerkers goede huisvesting bieden

Specifieke onderwerpen stakeholder

Een vraag die aan de orde komt is wat te doen met de adviezen van de commissie Roemer. Dat levert het volgende op; de commissie stelt voor één persoons kamers. Wat te doen met stellen/echtparen. In veel gevallen werken meerdere mensen uit één gezin bij Hanenburg.

VERSLAG UITZENDBUREAUS (VZM UITZENDGROEP EN JOLWERK)

Datum 4 april 2023

Aanwezig Bas van Zwienen | VZM uitzendgroep, Jolanta Celinska | JolWerk, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

De arbeidsmigranten moeten opgevangen (gehuisvest) worden. Vervolgens moeten zij werk krijgen en in de tussentijd wennen aan Nederland. Om zo hopelijk van de short-stay arbeidsmigranten long-stay arbeidsmigranten te worden. 'Iedereen weet dat het huisvesten van arbeidsmigranten nodig is, alleen niet als buurman.' De uitzendbureaus zien in dat het niet alleen een economisch vraagstuk is, het is ook maatschappelijk/demografisch. Kijkend naar bijvoorbeeld de arbeidsmigranten die werken in Noord-Holland maar gehuisvest worden in de Waadhoeke, en dit principe omgekeerd.

Het huidige beleid

Het beleid van 2019 is duidelijk. De uitzenders zijn positief over de verplichting van SNF certificering. In het beleid staat ook het mixen en verspreiden van de huisvesting van arbeidsmigranten. De uitzenders geven aan dat dit in praktijk niet goed werkt. De short-stay arbeidsmigranten komen naar Nederland om te werken en geld te verdienen. Zij hebben geen behoefte om te integreren.

Er kan geconcludeerd worden dat het beleid voor de long-stay arbeidsmigranten goed werkt, maar voor de short-stay arbeidsmigranten is het beleid te beperkt.

Leefbaarheid in de dorpen is een belangrijk thema. Rol van dorpsbelangen en gemeente.

Er was eerst een hele straat waar allemaal arbeidsmigranten van Bulgaarse afkomst woonden. Zij vonden dat geweldig, met z'n allen bij elkaar. Met vrienden en familie. Echter vonden de dorpsbewoners dit niks.

Illegaliteit: men weet niet wat waar speelt/woont. De onzichtbaarheid van het niet registreren.

Voorbeeld waar het wel goed gaat in de huidige situatie, is bij de aardappelbeurs in Sint Jacobiparochie (woonunits). Hier is uniformiteit in bijvoorbeeld de grootte van de kamers. Het realiseren van uniformiteit is gemakkelijker bij grootschalig huisvesten. De verschillende nationaliteiten zijn gescheiden en het mixen ervan probeert men te voorkomen. Er zit een eigen beheerder op, die ook beslissingsbevoegd is.

Er wordt een maatschappelijke tendens ervaren: nabij besturen; burgers mogen meepraten. VS de representatieve democratie. Dorpsbelang kan nu een zwaarwegend advies geven. Moet je dit willen als burger? Hierdoor kan ook algemeen belang in gevaar komen.

Nieuw beleid

De uitzendbureaus geven aan dat ze bereid zijn om deel te nemen aan het

maken van nieuw beleid.

Agendapunten

- Het huisvesten moet goed geregeld worden.
- Het beleid moet werkbaar/uitvoerbaar gemaakt worden. De uitvoering van het beleid.
- Voorkeur om de short-stay grootschalig buiten de bebouwde kom te huisvesten en dan het liefst bij de werkgevers. Voorbeeld van Noord-Holland. Hier heerste ook eerst dezelfde problematiek. Uiteindelijk is de huisvesting verplaatst naar het buitengebied, wat zorgde voor meer rust in de dorpen. Daarbij vinden de long-stay arbeidsmigranten hun weg (terug) naar de dorpskernen.
- Het regelen van het inschrijven. Uitzendbureaus hebben een sterke behoefte om de registratie goed te regelen. Gemeente Waadhoeke. De uitzendbureaus hebben een nachtregistratie en zouden graag een convenant met de gemeente willen sluiten, waarin zij bijvoorbeeld toegang hebben tot het systeem en ook een arbeidsmigranten kunnen in- en uitschrijven in een woning. Nu is het probleem dat er vaak nog mensen staan ingeschreven op een woning, die er helemaal niet meer wonen. Hierdoor is er in de praktijk ruimte, maar mogen er in theorie geen nieuwe mensen 'bij komen' wonen. Oplossen door een machtiging?
- In het beleid wordt een maximale grens van 50 mensen aangegeven om op één plek grootschalig te huisvesten. Hiermee zijn de uitzendbureaus het eens, als er wordt toegevoegd dat er ook gemotiveerd afgeweken mag worden naar een hoger aantal. Bij grootschalig huisvesten opzoek naar de kleinschaligheid in de

VERSLAG UITZENDBUREAUS (VZM UITZENDGROEP EN JOLWERK)

woonvorm. Houd daarbij ook rekening met de verschillende achtergronden, per nationaliteit indelen. (Bijvoorbeeld Bulgaren willen niet samen wonen met Roemenen).

- Voorstel 100 mensen, ook deels beschikbaar stellen voor gemeente voor asielzoekers. Gemeente heeft meerdere doelgroepen die gehuisvest moeten worden.

Belangrijkste agendapunten

Het grootschalig moet makkelijker realiseerbaar zijn en daarbij moet de gemeente verantwoordelijkheid nemen.

Tussenperiode

In theorie: 10 jaar tussenperiode. 4 jaar geleden vergund. Volgend jaar afgelopen, en dan nog verlengen tot 2 jaar i.p.v. 5 jaar. (verlengen voor een kortere periode) Zo komt er niks bij en gaat er niks af. Grootschalige projecten versnellen. Vergunning versneld afgeven. Grootschalig 10 jaar daarna verlengen 10 jaar Belangrijk dat het geen AZC gevoel heeft. Een tuin, soort thuis gevoel creëren.

Specifieke onderwerpen stakeholder

Met het huisvesten van long-stay arbeidsmigranten hebben de uitzendbureaus vooral positieve ervaringen. De arbeidsmigranten zijn op de hoogte van het beleid wat de gemeente heeft opgesteld en de aandacht vanuit de gemeente voor het vraagstuk.

VERSLAG WONINGCORPORATIE ACCOLADE

Datum 7 april 2023

Aanwezig Annelies Hofmann | Accolade, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

De woningcorporatie ziet bij het vraagstuk, specifiek gericht op short-stay arbeidsmigranten, een rol voor de commerciële partijen.

Het huidige beleid en situatie

Annelies is nog niet bekend met het beleid, waardoor zij een frisse blik kan bieden.

Woonfraude (te veel bewoners in één woning) wordt via piepsysteem gemeld.

Na ons gesprek heeft zij intern de kijk op het huidige beleid besproken.

Hieruit kwam de volgende reactie.

"Een duidelijke visie op het oude beleid kwam er niet terug. Wel jullie stuk uit 2019, waarin twee zinsneden staan die we belangrijk vinden:

Pagina 17:

- "In de wijken van Franeker adviseert de werkgroep tot slot om aanvullende afspraken te maken over de stapeling van doelgroepen en dit onderdeel te maken van de prestatieafspraken tussen gemeente, woningcorporaties en huurdersverenigingen. Dit kan zodra het onderzoek van het Expertisecentrum Flexwonen naar de huisvestingsvraag van overige doelgroepen 'spoedzoekers' afgerond is."*

Pagina 20:

- "De werkgroep adviseert bij de totstandkoming van de eerstvolgende prestatieafspraken tussen de gemeente, de woningcorporaties en de huurdersverenigingen het thema arbeidsmigranten een plek te geven."*

Nieuw beleid

Accolade is bereid om nieuw beleid gezamenlijk samen te stellen. Zij wil meewerken vanuit haar eigen expertise, als er een vraag is waarop Accolade kan meedenken. Zorg voor investeren in de leefbaarheid van de dorpen, voor haar inwoners en het laten integreren van nieuwe inwoners. **(agendapunt)** Frisse blik. Lastig vraagstuk. Om de omvang van de opgave duidelijker te hebben, adviseert Accolade om meer grip op de aantallen te krijgen. Kijk daarnaast ook naar welke gebouwen in de gemeente nu leeg staan en potentie hebben om getransformeerd te worden. Het is zonde als grote kantoorpanden of gemeentehuizen (waarvan er een aantal leegstaat sinds de gemeentelijke samenvoegingen) niet te benut worden, wanneer dit vraagstuk er ligt.

Belangrijkste agendapunten

Hoe omgaan met integreren van short-stay en long-stay arbeidsmigranten in de wijk. Het prettig integreren. Eigenlijk geldt dit voor al hun huurders. Goed in gesprek blijven.

Tussenperiode

Tussenperiode: rol weggelegd voor gemeente, werkgevers en commerciële verhuurders

Specifieke onderwerpen stakeholder

Woningcorporatie Accolade verhuurt niet aan kawergewijze-verhuur, oftewel niet aan short-stay. Voor Accolade is de gemeente Waadhoeke de kleinste gemeente, ze hebben hier het minste bezit (ca. 1600 woningen). De woningcorporatie ziet geen rol voor zich weggelegd in de verhuur aan short-stay arbeidsmigranten. Er is al een behoorlijke opgave voor urgente doelgroepen, hier vallen de arbeidsmigranten niet onder. Het lukt niet om de arbeidsmigranten met voorrang te huisvesten t.o.v. andere urgente doelgroepen. De long-stay arbeidsmigranten worden via de reguliere weg gehuisvest. Verschil tussen arbeidsmigranten en andere urgente doelgroepen, is het economisch belang wat bij arbeidsmigranten meespeelt. In nationale prestatie afspraken worden arbeidsmigranten niet genoemd. De bevolkingsdaling merkt de woningcorporatie nog niet. Wel komt het in de prognose naar voren. Ook de dubbele vergrijzing die er aan komt.

VERSLAG RAADSLEDEN EN FRACTIEVOORZITTERS GEMEENTE WAADHOEKE

Datum 5 juni 2023

Aanwezig Haije Stellingwerf, Paul de Cock, Joke Osinga-Bonnema, Laas Douma, Emma Zuidema, Doeke de Jong, Rien Venema, Dorine Vlaar-Vroonland, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Het gesprek wordt gestart met een kennismaking, introductie en toelichting op de gespreksronde die wordt gemaakt in het kader van de ontstane situatie met betrekking tot de huisvesting van arbeidsmigranten in de gemeente Waadhoeke.

Context van het vraagstuk

Binnen de dorpen is er groot draagvlak om arbeidsmigranten te huisvesten. Het wordt als een maatschappelijk vraagstuk ervaren.

Het huidige beleid en situatie

Het beleid van 2019 is helder. 'Is er wel wat mis met het huidige beleid?' Echter voldoet de uitvoering en handhaving van het beleid niet aan de verwachtingen van de fractievoorzitters en raadsleden. Handhaving, hoe wordt er gehandhaafd? Er wordt vanuit gegaan dat er per huishouden vast gelegd wordt wat er wordt aangetroffen per bezoek. Maar is dit ook echt zo?

Er wordt onvoldoende gehandhaafd. Op verkeerde tijden, tijdens werktijd. Geef aandacht aan de uitvoerbaarheid en handhaving van het beleid. 'Het wordt niet gevoeld in dit huis'. Hoe zorg je ervoor dat de ambtenaar die het beleid gaat opstellen de gevoeligheid en wat er leeft in de dorpen

voelt én meeneemt in het beleid? Het verhuren van panden aan Oekraïners is voor de dorpen geen enkel probleem. Wel willen ze daarna dat deze panden vrij komen voor bijvoorbeeld starters en niet voor het huisvesten van arbeidsmigranten.

Nieuw beleid

Aanscherping van uitvoering en handhaving van het beleid. Geef aandacht aan de vervolgstappen van het beleid opstellen; registratie vergunde panden, controle, overzichtelijk registreren. Systeem van maatregelen en consequenties.

Voorbeeld Luttelgeest in Polder → grootschalig huisvesten. Hoe hebben zij dat toen gedaan? Goed om mee te nemen in vervolgstappen.

Hoe ga je om met het grotere vraagstuk (in de toekomst)? Niet alleen huisvesten van arbeidsmigranten, maar ook andere doelgroepen als startershouders en Oekraïners.

Agendapunten

- Neem mee: het versnellen en faciliteren van ruimte bieden voor buitengebied huisvesten.
- Toezichhouder op elk pand. Daarom gaat het ook goed bij De Aardappelbeurs.
- Tijdige communicatie vanuit gemeente
- Reguleren en stimuleren van inschrijven arbeidsmigranten. Overzichtelijke registratie.
- Aandacht voor integratie

Belangrijkste agendapunten

De uitvoering en handhaving van het beleid.

Tussenperiode

Perspectief bieden aan dorpsbewoners.

Specifieke onderwerpen stakeholder

Tijdens werksessie als toeschouwer / om informatie op te nemen.

MIJN REACTIE OP DE VRAAG VAN WETHOUDER ARENDZ OVER DE BETROKKENHEID VAN DE GEMEENTERAAD BIJ HET PROCES

23 mei 2023.

Korte voortgangsrapportage en betrokkenheid van de gemeenteraad

Half maart ben ik samen met Lianne Slotman mijn verkenningronde als onafhankelijk verkenner begonnen, middels gesprekken met de verschillende stakeholders. Vanuit de gemeentelijke organisatie en het College is de wenselijkheid aangegeven ook de gemeenteraad bij de verkenning te betrekken.

Ik stel me voor dat op de volgende momenten te doen;

- Nadat we met allen betrokkenen hebben gesproken ook de gemeenteraad in de gelegenheid te stellen om hun opvattingen over de stand van zaken met het bevrozen van het huidige beleid en hun opvattingen hoe het verder moet met mij te delen. Daartoe is inmiddels een afspraak gemaakt. Deze consultatie zal plaatsvinden op 5 juni 's avonds om 19.30 uur.

Na de raadpleging van de Raad rond ik mijn verkenningsoopdracht af met een rapportage aan het college.

- Ik zou me kunnen voorstellen mijn bevindingen ook te delen met de gemeenteraad middels een presentatie. Ik begreep dat het gebruikelijk is dit middels een kernsessie van de Raad te doen, indien de Raad dat wenst is een andere werkvorm ook akkoord.

Tevens is aan mij gevraagd een voorstel te doen voor de aanpak na deze

verkenningfase om te komen tot nieuw beleid. In mijn eindverslag, dan wel in de toelichting daarop, zal ik dit nader concretiseren en duiden, echter zowel vanuit de inhoud, als vanuit het proces wil ik het College het volgende voorstellen;

- Het traject om te komen tot nieuw beleid te starten met een werkconferentie waarvoor alle betrokken deelnemers aan de verkenning worden uitgenodigd. Wat mij betreft kunnen ook leden van de gemeenteraad deel uitmaken van deze bijeenkomst. De keuze hier wel of geen gebruik van te maken laat ik uiteraard graag aan het gemeentebestuur.
Een agenda voor dit overleg maakt onderdeel uit van mijn eindverslag.

VERSLAG TOELICHTING EINDRAPPORT AAN WETHOUDER WONEN

Datum 21 juni 2023

Aanwezig Kees Arendz | Gemeente Waadhoeke, Harrie Siegersma |
Gemeente Waadhoeke, Emme Groot | verkenner, Lianne Slotman | KAW

HET GESPREK

Tijdens het gesprek wordt het eindrapport toegelicht en overhandigd aan de wethouder Wonen, Kees Arendz.

De volgende afspraken zijn gemaakt over de oplevering van het rapport:

- Aan het eind van de dag zal als bijlage dit gespreksverslag worden toegevoegd aan het eindrapport.
- Aan het eind van de dag zal de memo die als reactie dient op het verzoek van wethouder Arendz m.b.t. de rol van de gemeenteraad in het proces d.d. 23 mei toegevoegd worden aan het eindrapport.
- Aan het eind van de dag zal wethouder Arendz het definitieve eindrapport per mail ontvangen.
- Op dinsdag 27 juni om 16.30u zullen alle gesprekspartners en de klankbordgroep Arbeidsmigranten het eindrapport per mail ontvangen.
- In het proces wordt een tussenstap benut om middels een kernteamsessie het eindrapport aan de gemeenteraad toe te lichten en hierbij de gelegenheid te bieden om vragen te stellen. De overige gesprekspartners zullen hier ook geïnformeerd en uitgenodigd voor worden, als zij indien gewenst aanwezig willen zijn. Ook de leden van de klankbordgroep arbeidsmigranten zullen voor deze kernteamsessie uitgenodigd worden.

PROJECTNAAM

Procesbegeleiding huisvesting arbeidsmigranten

OPDRACHTGEVER

Gemeente Waadhoeke

PROJECTTEAM

Emme Groot
Lianne Slotman

STATUS

Definitief

DATUM

21 juni 2023

KAW

Groningen Kattenhage 1 9712 JE GRONINGEN | Postbus 1527 9701 BM GRONINGEN
Rotterdam Pelgrimsstraat 1 3029 BH ROTTERDAM
Eindhoven Rechtestraat 59c 5611 GN EINDHOVEN

www.kaw.nl | +31 88 529 0000 | info@kaw.nl

